

ŊGÉREWÚRU ƊAA ʼBÍL SÍE ʼBÁY SÚŊ

Títire ɔ́kɔre ná, Ŋgérewúru ɔ́aa núlue báy túrisi. Túsiriri ɔ́ò hóy ráŋ ráŋ, à hạ mbii zé yàa zàɔ ká ɔ́í. À fàle le, zàɔ sii.

Ŋmi Ŋgérewúru ká ùl pùɔ ná yàa túl mbii kpùtùl.

Báyji le, Ŋgérewúru bàa múi: «Mì hii bày háŋa zàɔ tàŋ, à hie.» Leɛ, zàɔ táŋa ná tii sàw híe. Báyji le, ka kò zàɔ táŋa ná ba fè ká ndàɔ bamba tásiriri.

Zé, à wàl zàɔ táŋa báy bíl súŋ. Ŋgérewúru ɔ́í zàɔ táŋa ná ba bíl síe, à ɔ́í zàɔ ká sii ndùŋ ba súŋ. Láv ɔ́ò ndàw, à fàle le, tíbíe hóy kàra ɔ́ò ndàw pi. Fè ká kàl ká títire nám ná ò ró zu.

ŊGÉREWÚRU ƊAA NÚLUE ʼBÁY TÚSIRI

Báyji le, Ŋgérewúru bàa múi: «Mì hii bày háŋa mbii, ka wál kị ba zàɔ síɔí.» Leɛ, fèke tji múnu kị ná làa.

Ŋgérewúru bàa múnu, à wálke mbii ná ba zàɔ síɔí. Mbii ká núlue ndàw, báy mbii ká túsiriri káy ndàw pi.

Ŋgérewúru ɔ́í táa síya ná ba núlue. Báyji le, láv báy tíbíe ná kàl hạ péɔ ndéeke ɔ́í nám síɔíke ná ò.

Ŋgérewúru bàa míi: «Mì hii bày háṅa mbii ká túsiri kény ná, ka dò zàḍ mbíw.» LEE, fèke vi múnu ná kị.

Ŋgérewúru dĩ zàḍ ká hùò kúrum kúrum ná ba túsiri, à dĩ mbii ba máambii.

Báyji le, ka kò kòm, à kò túsiri báy máambii, le, ka kò ba fè ká ndàḍ bamba tásiri.

ŊGÉREWÚRU DAA VÀY FÈRÌ BÁY PÙURÌ

LEE, Ŋgérewúru bàa míi: «Mì hii bày háṅa vày fèrì ríw bele lùò mbùle ká túsiri kény báy kèrè. Fè pày ị ị hóy kàra, à dóko báy pàrake pàrake ndáw, pùu hĩa hĩa hóy kàra, à dóko báy lèrè be lèrè be ndáw pi.» LEE, fèkerì ná tị múnu ná kị. Vày fèrì lùò mbùle ká túsiri kény báy vày fè pàyrì ríw bele ndáw báy pùurì ndáw pi. Vày fè hĩa hĩa le, báy pàra be pàra be ndáw, pùu hĩa hĩa hóy kàra báy lèrè be lèrè be ndáw pi. LEE, Ŋgérewúru kò ba fè ká ndàḍ bamba tásiri. Báyji le, láv báy tíbie kàl hạ pèḍ ndéeeke dĩ nám sayke ná ò.

ŊGÉREWÚRU DAA FÉW BÁY SÍE

Ŋgérewúru bàa míi: «Mì hii bày háṅa zàḍ táṅarì dò núlue bày wál sakra bíl síe báy súnj ndáw, bày kíc námri báy mbiimbànrì ndáw, bày kíc nám sùoríya ndáw pi. I híe sàa núlue kpúru tị túsiri.» LEE, fèke tị múnu ná kị.

Ŋgérewúru daa zàḍ táṅarì ba sídì. Síe ná, à réeke mbáy ká bílsíe làa, à féw làa le, à réeke mbáy ká bíl súnj làa. Fàle le, ka daa mbáymbawrì ndáw pi. Múnu zé, Ŋgérewúru daa síe dò, à daa féw báy mbáymàwrì dò núlue síya.

I hie ká túsiri káy kád kád. I ree mbáy ká bílsíe báy bíl súŋ. I wàl sakra zàd táŋa báy súŋ. Báyyi le, Ɗgérewúru kò ɓa fè ká ndàd ɓamba tásiri. Báyyi le, tíbíe báy lów ná kál hạ pèd ndéeke dí nám niŋke ná ò.

ƊGÉREWÚRU ƊAA FÈRÌ KÁ Ɔ ƆMI

Báyyi le, Ɗgérewúru ɓàa míi: «Mì hii ɓày háŋa kẹri nàyrì ɓóɗ ɓóɗ ríw bele, i dō bíl máambii ndáw, nduyrì kàra, i zóɗ, í háari túl túsiri ndáw pi.» Lee, Ɗgérewúru ná ɗaa kẹri nàyrì ɓóɗ ɓóɗ ká i kùora sùm ná dō bíl mbii ndáw, à ɗaa nduyrì ɓóɗ ɓóɗ ndáw pi. Bayji le, ka kò ɓa fè ká ndàd ɓamba tásiri.

Ka sàm fè zùo túl-ri, à ɓàa míi: «Ì sìe ɓo, í rúo pŷy pŷy, í mbaa bíl máambii ná dórɔɔ. À ɓaari nduyrì ná, ì rúo, í mbaa túsiri káy.» Báyyi le, lów báy tíbíe ná kál hạ pèd ndéeke dí nám ndebeke ná ò.

Ɗgérewúru ɓàa míi: «Mì hii ɓày háŋa ɓo, kẹri nàyrì ɓóɗ ɓóɗ, i sìe ká túsiri káy ná. Fè hòlri ká púo ndáw, fè sáyri ndáw, báy kẹri nàyrì ká bíl súy ndáw pi. Báyyi le, Ɗgérewúru kò ɓa fè ká ndàd ɓamba tásiri ná kị.

ƊGÉREWÚRU ƊAA WÀRA NZÒB BÁY MÀY NZÒB

Báyyi le, Ɗgérewúru ɓàa míi: «Náa ɗaari nzòb hạ ni rii nàari, à dō múnu ká nàari ná kị. Lee, ɓe ná, à ɓá mbáy túl sŷiri ká bíl máambii ndáw, nduyrì ká i se síya ndáw, ɲgére nàyrì ndáw, rɔɔ báy nàyrì ríw bele ká i kùora sùm ká túsiri káy ndáw pi.»

LEE, Ngérewúru daa nzòb rii ni bày háŋa ni, ka dō múnu ká be ná kị. Ngérewúru daa wàra nzòb báy mạy nzòb. Báyyi le, ka sàm fè zùò túl-ri, à bàa míi: «Ì-mboŋ nzòb, í sìe pŷy pŷy, í mbaa túsiri káy, à í ree mbáy ká túl fèrì ká dō dĩ. Ì bá mbáy túl sşiri ká bíl máambii ndáw, ndùyrì ká se síya ndáw, rǒo nàyrì ríw bele ká i kùora sùm ká túsiri káy ndáw pi.»

Ngérewúru bàa ha ri ná rǒbáy míi: «Fè pàyrì ríw bele ká túsiri káy ná, mì há rì báy pára bàri ríw bele ndáw, rǒo pùurì ríw bele ndáw hóy kàra, mì há rì báy lèreke ndáw pi. Be zé, à bá fè sùm baari. Vày fè ká mì hạ lùò lòbe ná bày túl nàyrì ríw bele ká bíl súy ndáw, bày túl ndùyrì ríw ká i se síya ndáw, rǒo bày túl fèrì ríw bele ká i kùora sùm ká í kàw báy kùmnún ndáw pi.» LEE, fèke ná tşi múnu ná kị làa.

Zàdká Ngérewúru kò fèrì ríw bele ka'a daa ná báyyi le, ka kò ba fè ká ndàd bamba tásiri. Báyyi le, lów báy tíbie ná kàl hạ péd ndéeke dĩ nám yíeke ná ò.

NÁM Tǒŋ SAYKE

Ngérewúru daa núlue báy túsiri báy fèrì ríw bele ká dō bíl-e, à daa péd be ò ríw bele. À ndéeke dĩ nám tǒŋ sayke ná báyyi le, ka mgba tşaram sùo-ε, à sàm fè zùò túl nám ká tǒŋ sayke ná míi: «Nám káy ná, ba nám ká ì kórò dō bóđ bày túl-i.» Báyyi le, Ngérewúru mgba tşaram sùo-ε bày túl péd ka'a daa ná. Be zé ba sòro bày núlue báy túsiri ká Ngérewúru daa.

ŊGÉREWŪRU ƊAA TÚSIRI

Dieu fait le monde

Comité de littérature
en langue Kuo

B.P. 227, Moundou
République du Tchad

1994